

Projekt och projektnummer		Dokumentnamn	Datum
5814 Kungsängen C		Behovsbedomning_KungsängenC_UBK_100622.doc	2010-06-23
Utfärdad datum	Dokumentansvarig	Status	Version
2009-11-26	Anna Seffel	Slutversion	4.6
Kvalitetgranskat av: Krister Sernbo			

Ringvägen, Kungsängen

Behovsbedömning av MKB inför
detaljplan för Ringvägen i Kungsängen

Slutversion 4.6 2010-06-23

Innehållsförteckning

INLEDNING OCH BAKGRUND	3
SAMMANFATTANDE STÄLLNINGSTAGANDE	5
ÖVERGRIPANDE BEDÖMNING AV PROJEKTETS ART	6
PÅVERKAN PÅ GÄLLANDE REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN	7
MILJÖPÅVERKAN	9
AVGRÄNSNING	19
REFERENSER	22

Inledning och bakgrund

Denna behovsbedömning gäller för planförslag för Ringvägen i Kungsängen, Upplands-Bro kommun. Behovsbedömningen utgör underlag för kommunens beslut om betydande miljöpåverkan för förslaget. Planförslaget syftar till att förtäta de centrala delarna av Kungsängen, främst med bostadshus, samt att anlägga ett nytt parkstråk. Syftet utgår också från möjligheterna att förstärka hållbarhetsaspekter i centrala Kungsängen.

Karta 1. Planförslagets område visas översiktligt med röd linje.

Utredningsområdet ligger i centrala Kungsängen. I norr utgörs gränsen av Knektvägen, Korsängensvägen samt Övre Korsängsvägen. I västlig riktning utgörs gränsen för området av Skolvägen, i syd Enköpingsvägen, i öst Ringvägen och Centrumvägen. Inom planområdet ligger nu ett mindre skogsområde.

Förslaget utgår från en utpekad intention i kommunens gällande översiktsplan, ÖP 2000 (antagen 2002-02-04 § 2). Inom arbetet med ÖP 2000 har således bebyggelse på den aktuella platsen redan prövats och Länsstyrelsen har också yttrat sig över den gällande översiktsplanen.

Det aktuella området har högt naturvärde (klass 3, kommunalt intresse – enligt Ekologigruppens bedömning). Området används idag för närrekreation.

Området angränsar till Riksintresse för Mälaren och Riksintresse för järnvägen och hela området ligger inom sekundär zon för Östra Mälarens vattenskyddsområde.

Behovsbedömning enligt MKB-förordningen

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken (MB) ska en miljöbedömning genomföras när en plan eller ett program ska upprättas eller ändras. Miljöbedömningens första steg, *behovsbedömning*, ska avgöra om planens, programmets, eller ändringens genomförande riskerar att medföra en betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska en miljökonsekvensbeskrivning genomföras. Behovsbedömningen ska då ligga till grund för en avgränsning av innehållet i MKB:n.

MKB-förordningen (efter ändring 2005-05-12) innehåller vägledningar till hur bedömningen av ”betydande miljöpåverkan” kan genomföras (§ 4). Förordningen ligger till grund för denna behovsbedömning.

I bedömningens inledning avgörs ifall projektets art är sådan att betydande miljöpåverkan kan befaras. För detaljplaner och detaljplaneprogram följer sedan ett antal tematiska frågeställningar som vägledning för bedömningarna.

När en risk pekas ut i denna behovsbedömning, innebär det att risken bör belysas och bedömas i MKB. I denna behovsbedömning görs dock ingen bedömning av förslaget konsekvenser, här görs alltså endast en identifiering av viktiga frågor.

Underlag för bedömningarna

Arbetet har utgått från illustrationer och perspektivskisser. Bedömningarna i denna behovsbedömning grundar sig huvudsakligen på arbetsmaterial i planarbetet. Här har ingått avgränsning av planområdet, inledande skisser till markanvändning, m.m. Det finns också underlagsmaterial som inkluderar en naturvärdesbedömning av biologisk mångfald, bedömning av värden för naturrekreation, riskanalys för transport av farligt gods, bullerberäkningar, etcetera.

Osäkerhet i bedömningarna

Inför arbetet med behovsbedömningen har konsulten tagit del av ett omfattande bakgrundsmaterial vad gäller de flesta av de mest väsentliga miljöaspekterna, biologisk mångfald, rekreation, kulturmiljövärden, m.m. Konsulten anser att underlaget för behovsbedömningen varit god.

Arbetsgrupp

Ekologigruppen AB har utarbetat ett underlag för behovsbedömningen, på uppdrag av NCC boende, HSB bostad, AB Borätt/Seniorgården.

Ekologigruppens arbetsgrupp har bestått av:

Krister Sernbo, samhällsekolog, ansvarig för miljöbedömning och hållbar utveckling.

Anna Seffel, biolog, underlagsmaterial och bedömning.

Johan Allmér, ekolog, ansvarig för naturvärdesbedömning.

Upplands Bro kommuns arbetsgrupp har bestått av:

Emilie Grind, Plan- och exploateringschef, Upplands-Bro kommun

Ylva Hedin, Planarkitekt, Upplands-Bro kommun

David Lanthen, Projektledare exploatering, Upplands-Bro kommun

Åsa Bergström, Miljöinspektör, Upplands-Bro kommun

Sammanfattande ställningstagande

Den föreslagna detaljplanens genomförande bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till MKB-förordningen. En MKB behöver utföras i samband med detaljplanearbetet. Upplands-Bro kommun bedömer ej att planförslaget är av den storlek och dignitet att planen innefattas av 3 § eller bilaga 3 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och avser de sektorer eller områden som anges i 4 § a-f i nämnda förordning¹.

Det bör påpekas att förslaget rymmer möjligheter till olika anpassningar som i olika grad innebär att naturvärden kan bevaras eller förstärkas inom förslaget.

Risken för betydande miljöpåverkan analyseras främst i förhållande till nedanstående faktorer:

Biologisk mångfald

Delar av värdefull naturmark tas i anspråk av planförslaget, vilket medför att värdefulla biotoper kan försvinna, främst gammal tallskog och vedlevande arter knutna till denna. MKB ska ta upp påverkan på värden för biologisk mångfald.

Naturekreation

Möjliga rekreativalternativ om området ej längre skulle kunna användas är oklar. Möjligheterna till promenader längs Ringvägen, med anslutande trappor till Enköpingsvägen och vidare till Gröna Udden, bedöms kunna utvecklas av förslaget. Kommande MKB ska ta upp planens påverkan på tätortens tillgång till bostadsnära natur.

Landskapsbild

Påverkan på landskapsbilden, sedd från riksintresset Mälaren, bedöms som liten då projektet planeras i ett redan exploaterat område, där siluetten redan präglas av höga hus. Ny bebyggelse kan verka skymmande för närboendes utsikt medan en del kan få förbättrade utsiktsförhållanden p.g.a. att delar av skogen avverkas. En kommande MKB kan ta upp den förändrade landskapsbilden.

Vatten

Dagvattenutsläpp från trafik och bebyggelse samt hårdgjorda ytor kan innebära risk för lokala förändringar i ytvattenkvaliteten i Mälaren. MKB ska ta upp dagvattnets påverkan på ytvatten.

Lagskyddade områden

Riksintresse för järnvägen medför att funktion och utvecklingsmöjligheter måste beaktas i förhållande till planförslaget. Kommande MKB ska därför ta upp frågor kring riksintresset järnvägen.

Inom planområdet förekommer en del arter som omfattas av artskyddsförordningen, i praktiken fågelarter samt den fridlysta blåsippan. Inga av de kända arterna riskerar att få sin regionala population påverkad på ett märkbart sätt. Mälärstranden ingår i riksintresset Mälaren med öar och strandområden, Mälarens strandkant är utpekad

¹ "Av 4 § i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar framgår att för de planer och program som avses i första stycket i 4 § men som endast omfattar små områden på lokal nivå eller mindre ändringar, ska en behovsbedömning göras med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till nämnda förordning. En miljöbedömning krävs endast om man vid en sådan behovsbedömning kommer fram till att genomförandet av planen eller programmet eller ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan." (Naturvårdsverket Handbok 2009:1 s. 39)

"(...) I förordningsmotivet till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) skriver regeringen att "Det anses att detaljplaner har en sådan utformning att det redan praktiskt är ohanterligt att låta detaljplanområdena omfatta stora arealer. Med hänsyn till direktivets krav och undantag får detaljplanen därför generellt anses avse användningen av små områden på lokal nivå." (Förordningsmotiv 2005:2 s. 18, 32)" (Naturvårdsverket Handbok 2009:1 s. 39)

som ekologiskt särskilt känsligt enligt miljöbalken och hela området ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde, men dessa bedöms ej kunna riskera att påverkas på ett påtagligt sätt av förslaget.

Trafik

Efter full utbyggnad beräknas bebyggelsen generera en ökning av fordonstrafiken längs Enköpingsvägen, då projektet medför fler boende i området. MKB kan därför ta upp trafiksäkerhet.

Hälsa och säkerhet

För södra delen av planområdet finns risk för höga ljudnivåer från Enköpingsvägen och den närliggande järnvägen. De befintliga lägenheterna, längs Ringvägen, kan dock eventuellt erhålla minskade bullernivåer. MKB ska ta upp aspekten med buller från väg och järnväg

Sannolikheten för en olycka med farligt gods längst järnvägen är liten, men konsekvenserna för närboende kan då bli stora, MKB ska därför ta upp risker från farligt gods. Järnvägens ledningar utgör även en risk för att boende utsätts för elektromagnetiska fält. Markradonhalter är ej kända och kan ej uteslutas. men byggnaderna planeras byggas med radonsäker grund.

Lokalisering och hållbar utveckling

Syftet med projektet är att, med förtätning av Kungsängens centrala delar, förbättra Kungsängens sociala och ekonomiska hållbarhet. Med detta syfte är platsen lämpligt lokaliserad, eftersom alternativ saknas. Lokaliseringen har tidigare prövats i översiktsplanen för Upplands-Bro kommun. MKB bör dock utvärdera möjligheterna att uppnå det framställda syftet med förslaget, ställt i relation till om lokaliseringen är lämplig. Projektet ger möjligheter till en positiv förtätning av de stationsnära delarna av Kungsängen. Ett nytt intressant parkstråk anläggs, attraktiva lägenheter erbjuds och underlag för service förbättras. Vissa hållbarhetsaspekter riskerar dock att försvagas, främst de knutna till ekosystem, biologisk mångfald och rekreation. MKB bör bedöma ifall markanvändningen kan anses väl avvägd enligt riktlinjer i PBL och Miljöbalkens hushållningsregler.

Innehållet i MKB ska relatera till risken för betydande miljöpåverkan. Denna relation finns beskriven i behovsbedömningen i denna rapport.

Avgränsning av alternativ

Förslaget bör jämföras med ett nollalternativ. Förslaget bör också kunna motivera lokaliseringen på något sätt som inbegriper ett urval av alternativa platser. Kommunens översiktliga planering ska åberopas.

Övergripande bedömning av projektets art

MKB-förordningens 4§ innehåller riktlinjer för övergripande bedömningar av projektets art.

Kan genomförandet av planen, programmet eller ändringen antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Planen berör inte den typ av naturområden som förtecknats enligt MB 7 kap. 28§, vilket kunde vara områden som berörs av EU:s habitats- och fågeldirektiv. (I annat fall antas planens genomförande som huvudregel medföra betydande miljöpåverkan).

<p>Anger planen, programmet eller ändringen förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i bilaga 3 till MKB-förordningen <i>och</i> är</p> <p>a) en översiktsplan enligt 4 kap. plan- och bygglagen</p> <p>b) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,</p> <p>c) en avfallsplan enligt 15 kap. 11 § miljöbalken,</p> <p>d) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 5 § miljöbalken,</p> <p>e) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur, eller</p> <p>f) en annan plan eller ett annat program som utarbetas för jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning.</p>	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Bilaga 3 anger verksamheter där betydande miljöpåverkan kan befaras. Här finns upptaget ”projekt för tätortsbebyggelse”, vilket den aktuella planen kan sägas föreslå, om än i begränsad omfattning.

För att medföra betydande miljöpåverkan ska planen eller programmet dessutom motsvara ett av sex alternativ, t.ex. vara en översiktsplan eller annan plan som utarbetas för fysisk planering eller markanvändning, vilket här är fallet.

Kommunens bedömning är att projektets ringa omfattning innebär att planförslaget inte berörs av MKB-förordningens bilaga 3. Omfattande tätortsbebyggelse kan normalt alltid bedömas medföra risk för betydande miljöpåverkan, men planer och program som ”enbart avser användningen av små områden på lokal nivå” kan antas medföra betydande miljöpåverkan endast om det kan antas vid beaktande av kriterier enligt förordningens bilaga 4. En sådan genomgång av kriterierna görs nedan.

Bedömningskriterier (förordningens bilaga 4)

Kriterierna i MKB-förordningens bilaga 4 används för att avgöra om t.ex. en plan eller ett program för ett mindre markområde kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Kriterierna är också en bra grund för att avgränsa innehållet i en eventuell framtida MKB.

Härefter följer således ett antal frågeställningar som grundas på förordningens bilaga 4.

Påverkan på gällande regleringar och skyddsvärden

1. Lagenligt skyddad natur

<p>Kommer projektet att beröra område av riksintresse för naturvården?</p>	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inget riksintresse för naturvården finns inom planområdets närhet.

Kommer projektet att beröra område av riksintresse för kulturminnesvärden?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Ingen del av området berörs av riksintresse för kulturmiljövården.

Kommer projektet att beröra område av riksintresse för det rörliga friluftslivet?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Det finns inget riksintresse för friluftslivet utpekade i planområdets närhet. Mälarstranden ingår dock i riksintresset Mälaren med öar och strandområden, inom vilket riksintressets värden särskilt kan beaktas.

Kommer projektet att beröra andra typer av riksintressen?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Riksintresse för järnväg är angränsande till området. Mälarstranden ingår i riksintresset Mälaren med öar och strandområden, men detta bedöms ej kunna riskera att påverkas på ett påtagligt sätt av förslaget.

Kommer projektet att beröra område som lagenligt skyddad natur (naturreservat), landskapsbild, strandskydd, skyddsområde för vattentäkt etc.	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Hela området ligger inom sekundär zon för Östra Mälarens vattenskyddsområde, vars föreskrifter förordar att dagvattenutsläpp med risk för vattenföroreningar inte får ske till Mälarens ytvatten utan föregående rening. Risken att dagvattenutsläpp påverkar Mälaren anses dock liten. Utöver detta berörs inga lagskyddade områden, förutsatt att påverkan på Tibblevikens ESKO kan uteslutas. Inom planområdet förekommer en del arter som omfattas av artskyddsförordningen, i praktiken fågelarter samt den fridlysta blåsippa. Inga av de kända arterna riskerar att få sin regionala population påverkad på ett märkbart sätt.

Avgränsning av MKB

MKB:n ska ta upp förslagets påverkan på riksintresse för järnvägen samt hur Östra Mälarens vattenskyddsområde påverkas. MKB bör också visa att betydande påverkan på ekologiskt särskilt känsligt område längs Mälarstranden kan uteslutas.

2. Högt naturvärde

Kommer projektet att beröra område som bedömts ha högt naturvärde?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Naturvärdet i området har av konsulten Ekologigruppen AB bedömts vara av klass 3, kommunalt intresse. Kullen hyser ett bestånd av gammal tall. Planen berör hela beståndet, men grupper av värdefulla träd bedöms kunna bevaras med detaljerad planering av bebyggelsen.

Avgränsning av MKB

MKB:n ska belysa hur höga naturvärden påverkas. Här ska då bedömas hur bebyggelsen kan skada naturvärdena såväl direkt, som under byggskede och driftsskede.

Möjligheterna att bevara naturvärden, t.ex. genom att spara trädgrupper mellan och vid sidan av byggnaderna, ska belysas på lång och kort sikt.

3. Ekologiskt särskilt känsligt område

Kommer projektet att beröra område som har bedömts vara ekologiskt särskilt känsligt?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Tibbleviken, strax sydväst om det planerade området, bedöms som ekologiskt känsligt vattenområde (ESKO) enligt kommunens översiktsplan. Enligt gällande ÖP ligger det planerade området även inom det tillrinningsområde där föroreningsbelastningen bör minska. Dagvatten från den föreslagna bebyggelsen skulle teoretiskt kunna påverka strandområdet. Idag finns ingen sedimentationsdamm som renar det dagvatten som kommer att komma från stora delar av det planerade området innan utsläpp till Mälaren. Upplands Bro kommun planerar att anlägga en damm.

Avgränsning av MKB

MKB:n bör granska dagvattenlösningen för att säkerställa att påverkan på Mälaren kan uteslutas.

Miljöpåverkan

1. Mark och vattenanvändning

Kommer projektet att orsaka avsevärd förändring av nuvarande eller planerad mark i området?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Befintlig naturmark kommer att tas i anspråk för bebyggelse och vägar.

Är projektet lokaliserat till för ändamålet mest lämpliga plats?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Syftet med projektet är att med förtätning av Kungsängens centrala delar, förbättra Kungsängens sociala och ekonomiska hållbarhet. Med detta syfte är platsen lämpligt lokaliserad, i det avseendet att alternativ saknas. Lokaliseringen har tidigare prövats i översiktsplanen för Upplands-Bro kommun.

Bör andra lokaliseringalternativ utredas?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Med det tydligt uttalade syftet kan projektet prövas med föreslagen lokalisering.

Kan befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen ha negativ inverkan på projektet?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inga miljöstörande verksamheter förekommer inom eller intill planområdet.

Förekommer det markföroreningar, markradon, elektromagnetiska fält eller andra störningar och risker som måste bemästras respektive beaktas för att området ska vara lämpligt för avsedd markanvändning?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Inga markföroreningar, elektromagnetiska fält eller andra störningar är kända. Markradonhalter är ej kända, men kan ej uteslutas. NCC uppger att husen kommer att byggas med radonsäker grund.

Bedöms väntade klimatförändringar kunna medföra risk för oacceptabla översvämningar, skred eller annan omfattande skada?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Med väntade klimatförändringar, finns risk att Mälarens vattenstånd ändras så att högsta vattenstånd inträffar oftare. Området ligger dock på betydligt högre höjd än Mälarens högsta vattenstånd. Klimatförändringarna bedöms också medföra att områden med skredrisk får avsevärt förhöjd risk (Klimat och sårbarhetsutredningen, 2007). Områdets markförhållanden, med dominerande hållmark och morän, bedöms dock ej vara skredbenägen.

Avgränsning av MKB

MKB:n bör utreda om projektet har möjligheter att uppnå det aktuella syftet med förtätning av Kungsängens centrala delar. MKB bör också innehålla ett utlåtande om huruvida förslaget kan anses vara en del av en hållbar tätortsutveckling och kan anses svara mot Miljöbalkens hushållningsbestämmelser.

MKB bör även följa upp att planen kommer att föreskriva radonsäkert byggande.

2. Mark

Kommer projektet att orsaka instabilitet i markförhållandena eller de geologiska grundförhållandena; risk för skred, ras etcetera?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Området har inte pekats ut som skredkänsligt i kommunens översiktsplan. Markförhållandena, med berg i dagen och morän, bedöms ej som skredkänsligt.

Kommer projektet att orsaka skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inga värdefulla geologiska formationer bedöms förekomma i området.

Kommer projektet att orsaka risk för erosion?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Projektet bedöms ej komma att orsaka någon påtaglig erosion.

Kommer projektet att orsaka förändrade sedimentationsförhållanden i något vattendrag, sjö eller havsområde?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Förslaget bedöms ej kunna påverka sedimentationsförhållanden.

Avgränsning av MKB

Frågorna i detta avsnitt bedöms ej behöva behandlas i MKB.

3. Vatten

Kommer projektet att orsaka förändringar i grundvattenkvaliteten?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Lokalt omhändertagande av dagvattnet skulle kunna innebära att grundvattenkvaliteten förändras, men endast helt lokalt. Planen väntas ge möjligheter till ökad infiltration av ytvatten vid de befintliga vägytorna på Ringvägen. Den nya bebyggelsen planeras i övrigt att anslutas till det kommunala spillvatten- och dricksvattennätet.

Kommer projektet att orsaka förändringar i flödesriktning för grundvattnet?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Grundvattnet kan komma att påverkas mycket lokalt.

Kommer projektet att orsaka minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Den nya bebyggelsen planeras att anslutas till det kommunala spillvatten- och dricksvattennätet.

Kommer projektet att orsaka förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Förhållanden kan komma att förändras i mindre omfattning och lokalt av vägar och dränering. Byggnation i området innebär mer hårdgjorda ytor.

Kommer projektet att orsaka förändringar i ytvattenkvaliteten (bakteriologiskt eller kemiskt, temperatur eller omblandning)?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Idag finns ingen dagvattendamm i området, vilket medför att större delen av områdets dagvatten kommer att rinna ut i Mälaren utan rening. Detta kan innebära risk för förändringar i ytvattenkvaliteten. Hela området ingår som sekundär zon och Mälarens vatten ingår här som primär zon för Östra Mälarens vattenskyddsområde. Enligt skyddsområdets föreskrifter får dagvattenutsläpp, där risk för föroreningar förekommer, inte ske utan rening. Kommunen planerar dock att anlägga en dagvattendamm. Risken för att dagvattenföroreningar på ett märkbart sätt kan påverka vattenkvaliteten i Mälaren bedöms därför som liten.

Kommer projektet att orsaka förändrat flöde eller riktning eller strömförhållanden i något vattendrag, sjö eller havsområde?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Strömförhållanden bedöms inte påverkas av planerna.

Avgränsning av MKB

Planförslaget bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan i dessa frågor, men de bör ändå behandlas i MKB:n. Viktigt är dock att MKB granskar föreslagen dagvattenlösning för att kunna utsluta att ytvattnet i Östra Mälarens vattenskyddsområde påverkas negativt.

4. Luft och klimat

Kommer projektet att orsaka väsentliga luftutsläpp eller försämring av luftkvaliteten?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Med hänsyn till förslagets inriktning på bostadsbebyggelse, samt förväntade trafikvolym, bedöms inga nationella miljö kvalitetsnormer överskridas som en följd av förslaget. Förslaget bedöms innebära ökad biltrafik.

Kommer projektet att orsaka obehaglig lukt?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inga verksamheter eller annat som alstrar obehaglig lukt är planerade inom området.

Kommer projektet att orsaka förändringar i luftfuktighet, luftfuktighet eller klimat- regionalt eller lokalt?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Förändringar orsakade av ny bebyggelse bedöms endast bli mycket lokala.

Avgränsning av MKB

Dessa frågor anses inte behöva behandlas i MKB:n, då de inte bedöms kunna leda till att projektet medför betydande miljöpåverkan.

5. Naturresurser

Kommer projektet att orsaka avsevärt uttömmande av någon icke förnyelsebar naturresurs?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Icke förnyelsebara naturresurser bedöms förbrukas i samma omfattning som vid liknande bostadsbebyggelse, d.v.s. förbrukning av byggmaterial och energi vid konstruktion och därefter de boendes konsumtion av varor och energi efter inflyttning, där en viktig aspekt är avfallshantering (möjlighet till källsortering) och effektiviteten av energiförsörjningen. En viktig aspekt är förväntat behov av personbilstransporter, med påföljande förbrukning av fossila bränslen, samt behovet av energi för uppvärmning.

Kommer projektet att orsaka nedsättning av ekosystemens produktionsförmåga eller försämring av någon ekosystemtjänst?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Områdets skogsmark kommer att påverkas på ett sätt som gör det olämpligt för odling av skogsråvaror i framtiden. Den ringa storleken på skogsbeståndet innebär att den påverkan kan bedömas som ringa.

Vidare kommer andelen hårdgjorda ytor att öka, och de vegetationsklädda ytorna att minska, även om nya gröna ytor också tillkommer på det planerade långtorget längs Ringvägen. Detta minskar tätortens robusthet, vilket är fallet med all exploatering av naturmark. Möjligheterna att infiltrera dagvatten kommer att minska något, liksom möjligheterna till luftrening och klimatutjämning. Eftersom den aktuella naturmarkens yta är mycket liten i förhållande till den omkringliggande tätorten, kan den negativa påverkan inte bli av den storleken att betydande miljöpåverkan kan uppstå.

Avgränsning av MKB

Dessa frågor anses inte behöva behandlas i MKB:n, då de inte bedöms kunna leda till att projektet medför betydande miljöpåverkan i lagens mening. Frågorna kring icke förnyelsebara resurser är dock viktiga i det avseende att de ingår som viktiga frågor kring förslaget möjligheter att bidra till en hållbar utveckling. Hanteringen av naturresurser kan därför behandlas i samband med en sådan utvärdering i MKB. Frågor kring ekosystemtjänster måste behandlas på en mer översiktlig nivå.

6. Vegetation

Kommer projektet att orsaka/innebära förändringar i antalet eller sammansättningen av växtarter eller växtsamhällen?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Ny bebyggelse och vägar kommer att påverka områden med naturlig vegetation, vilket medför att hela biotopen förändras.

Kommer projektet att orsaka/innebära en minskning i antalet av någon, sällsynt eller hotad växtart eller växtsamhälle?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Inga rödlistade arter hittades under naturvärdesinventeringen. Tallticka hittades, denna kommer antagligen att rödlistas under 2010. Förutsättningarna att vid fördjupade inventeringar hitta rödlistade arter bedöms som relativt goda.

Kommer projektet att orsaka/innebära införande av någon ny växtart?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Nya växtarter förväntas introduceras främst genom planteringar i trädgårdar och i anslutning till ny bebyggelse samt genom det planerade långtorget.

Avgränsning av MKB

MKB:n ska belysa i vilken omfattning värdefull vegetation och skyddsvärda växtarter kan komma att påverkas av förslaget.

7. Djurliv

Kommer projektet att orsaka/innebära förändringar av antalet eller sammansättningen av djurarter i området?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Ny bebyggelse och vägar kommer att ta naturmark i anspråk, vilket rimligen orsakar förändringar i djurlivet och hela biotopen.

Kommer projektet att orsaka/innebära en minskning i antalet av någon unik, sällsynt eller hotad djurart?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Inga sådana djurarter hittades i området. Det kan dock finnas sällsynta ved-insekter knutna till de äldre träden.

Kommer projektet att orsaka/innebära införande av nya djurarter i området, eller verka som gräns för djurens flyttningar eller rörelser?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Det kan inte uteslutas att planområdets bestånd av gamla tallar har betydelse för spridning av arter knutna till gamla tallbestånd. Betydelsen begränsas sannolikt av att omgivningen redan är hårt fragmenterad (uppdelad).

Kommer projektet att orsaka/innebära en försämring av fiskevatten eller jaktbart vilt?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Påverkan av dagvatten bedöms inte vara av den omfattningen att fiskevatten påverkas. Grönområdet är för litet och för tätortsnära för att vara intressant ur jaktsynpunkt.

Avgränsning av MKB

MKB:n ska belysa i vilken omfattning värdefulla biotoper och skyddsvärda djurarter kan komma att påverkas av förslaget.

8. Landskapsbild

Kommer projektet att försämra någon vacker utsikts- eller landskapsmässig skönhet eller skapas någon för allmänheten obehaglig landskapsbild?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Landskapsbild från riksintresset Mälaren kommer att påverkas. Betydelsen av denna påverkan anses dock liten, då den nya bebyggelsen planeras i ett redan exploaterat område. Den aktuella höjden, där bebyggelse planeras, är redan bebyggd med punkthus och ingår i en samlad tätortsbebyggelse.

Ny bebyggelse kan verka skymmande för närboendes utsikt, medan en del får förbättrade utsiktsförhållanden på grund av att en del skog försvinner.

Avgränsning av MKB

Risken för att riksintresset kan påverkas på ett påtagligt sätt bedöms som så liten att frågan inte bedöms behöva belysas i MKB.

Utsikten mot vattnet för de redan boende kommer rimligen att påverkas, vilket kan sägas vara ett enskilt intresse. Denna påverkan bör behandlas i MKB.

9. Rekreation

Kommer projektet att försämra kvaliteten eller kvantitet på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning)?	Ja	Nej	Risk.
	X		

Kommentar: Den aktuella platsen används idag för rekreation. Områdets betydelse för stadsdelen eller tätortens rekreationsbehov är oklar, liksom de alternativa rekreativmöjligheter som finns.

Tillför projektet förbättrad kvalitet eller kvantitet på någon rekreativmöjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning)?	Ja	Nej	Möjl.
	X		

Kommentar: Anläggande av ett kommunalt betydande parkstråk, längs Ringvägen med anslutande trappor till Enköpingsvägen och vidare till Gröna Udden, bedöms kunna utvecklas av förslaget. Planen ger också möjligheter att utveckla en närpark med hög kvalitet och med olika aktivitetspunkter.

Avgränsning av MKB

Projektets påverkan på möjligheterna till rekreation i stadsdelen ska belysas. MKB:n bör beakta kommunala intressen och mål.

10. Kulturminnesvård

Kommer projektet att orsaka någon förändring eller skada på någon kulturhistoriskt värdefull miljö?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inga kända kulturminnen finns i det berörda området eller i den direkta omgivningen, enligt Riksantikvarieämbetets databas Fornsök. Sannolikheten att träffa på fornlämningar i planområdet bedöms därför vara liten.

Avgränsning av MKB

Frågan anses inte behöva behandlas i MKB:n

11. Ljus och skarpt sken

Kommer projektet att orsaka nya ljussken som kan vara bländande?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Med hänsyn till förslagets inriktning på bostadsbebyggelse bedöms det inte föreligga någon risk för nya bländande ljussken.

Kommer projektet att minska antalet nuvarande bländande ljussken?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inga bländande ljussken finns i området i dagsläget.

Avgränsning av MKB

Dessa frågor anses inte behöva behandlas i MKB:n, då de inte bedöms kunna leda till att projektet medför betydande miljöpåverkan.

12. Transporter och kommunikationer

Kommer projektet att generera betydande ökning av fordons- trafik?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Efter full utbyggnad beräknas bebyggelsen generera en ökning av trafiken på Enköpingsvägen, enl. trafikutredning (WSP, 2010).

Kommer projektet att minska fordonstrafiken?	Ja	Nej	Möjl.
		X	

Kommentar: -

Kommer projektet att medföra följdinvesteringar i exempel- vis infrastrukturen?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Omfattningen av tillkommande trafik bedöms ej vara av den omfattningen att följdinvesteringar direkt följer av detta. Det nya bostadsområdet ökar dock behovet av tillgänglighetsanpassning varför Knektvägen kan behöva åtgärdas i samband med exploateringen (WSP 2010).

Avgränsning av MKB

MKB:n bör belysa projektets påverkan på trafikflöden och trafiksäkerhet.

13. Buller

Kommer projektet att orsaka en ökning av nuvarande ljudni- vå?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Trafikökningen i området kan innebära en ökning av nuvarande ljudnivåer.

Kommer projektet att orsaka att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade riktvärden?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Det finns risk för höga ljudnivåer från Enköpingsvägen och den närliggande järnvägen (ÅF-Infrastruktur AB, 2010). Om järnvägen i framtiden skulle ökas från tvåspårig till fyrspårig trafik, kan bullervärdena komma att öka ytterligare. Åtgärder för hantering av höga bullervärden kommer att diskuteras i detaljplanen.

Kommer projektet att orsaka en minskning av nuvarande ljudnivå?	Ja	Nej	Möjl.
	X		

Kommentar: Befintliga lägenheter på Ringvägen kommer att få en minskning av bullernivåerna på de nedre våningarna då de nya byggnaderna skärmar av buller från Enköpingsvägen och järnvägen.

Avgränsning av MKB

MKB:n ska klargöra projektets möjligheter att klara nationella riktvärden för buller, samt i vilken omfattning villkor för eventuella avsteg från Boverkets riktvärden kan motiveras. MKB:n ska följa upp eventuella åtgärder för bullerhantering.

14. Hälsa och säkerhet

Kommer projektet att innebära en explosionsrisk eller risk för utsläpp av särskilt miljö- och hälsofarliga ämnen vid händelse av en olycka (kemikalier, olja, bekämpningsmedel, strålning)?	Ja	Nej	Risk
	X		

Kommentar: Mängden farligt gods som transporteras på Mäljarbanan är förhållandevis liten. Sannolikheten för olycka är liten men konsekvenserna av en sådan kan bli stora, främst vad gäller olyckor med toxisk gas. Slutsats av befintlig riskanalys medger att risknivån i området ej är tolerabel, men att det är möjligt att uppföra området enligt illustrationsskiss om riskreducerande åtgärder genomförs (Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB, 2009).

Kommer projektet att innebära att människor utsätts för någon hälsofar (t ex otrygghet eller oro)?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Det nya bebyggelseområdet bör kunna planeras så att risken för att människor upplever otrygghet och oro blir liten. Förslaget bedöms rymma möjligheter att åstadkomma en större trygghet i stadsmiljön, bland annat genom att områden förses med en ny upplyst park Terrängen medger goda möjligheter att uppföra bebyggelse som har uteplatser med god kvalitet (bl.a. god ljusmiljö).

Kommer projektet att innebära att människor utsätts för joniserande strålning (t.ex. radon)?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: Förekomsten av markradon är okänd, höga radonhalter kan inte utelutas. Då den nya bebyggelsen byggs med radonsäker grund åtgärdas risken, vilket medför att människor inte kommer att utsättas för hälsovådliga strålningshalter. Närheten till järnvägen utgör en risk för att boende utsätts för lägre strålningshalter, då kontaktledningarna genererar elektromagnetiska fält.

Kommer projektet att minska den nuvarande explosionsrisken eller risken för utsläpp av särskilt miljö- och hälsofarliga ämnen vid händelse av en olycka (kemikalier, olja, bekämpningsmedel, strålning)?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Projektet bedöms inte påverka risken i omgivande verksamheter.

Kommer projektet att innebära att människor utsätts för effekter av förväntade klimatförändringar som medför risker för hälsa eller säkerhet?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Inga uppgifter om skredkänslighet finns. De klipp hållar och den morän som iaktogs vid fältbesök bedöms dock inte vara skredkänslig och därmed inte känslig för förändrade klimatförhållanden. Platsen är för högt belägen för att påverkas av förhöjda vattentillstånd i Mälaren.

Avgränsning av MKB

MKB:n ska följa upp det radonsäkra byggandet samt bedöma ifall tillräcklig risksäkerhet (farligt gods) kan uppnås med föreslagna åtgärder. MKB:n bör belysa närheten till järnvägen med avseende på det elektromagnetiska fältet.

15. Samlad påverkan

Kommer projektet att åstadkomma effekter som motverkar de nationella, regionala eller lokala miljömålen?	Ja	Nej	Risk
			X

Kommentar: En eventuell försämring av tillgången till bostadsnära natur skulle motverka miljömålet "God bebyggd miljö". Projektet tillför även en positiv påverkan av detta miljömål tack vare närheten till kollektivtrafiken. Påverkan på värdefulla biotoper skulle motverka miljömålet "Ett rikt djur- och växtliv".

Har projektet effekter som var för sig är begränsade men som tillsammans kan var betydande?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Effekterna bedöms ej samverka på detta sätt.

Innebär projektet att miljöaspekter som främjar en hållbar utveckling kan integreras?	Ja	Nej	Möjl.
			X

Kommentar: Möjlighet finns till en positiv förtätning av de stationsnära delarna av Kungsängen. Ett nytt intressant parkstråk anläggs, attraktiva lägenheter erbjuds och underlag för service förbättras.

Medför projektet betydande miljöpåverkan i någon annan kommun?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Med hänsyn till förslagets inriktning på lokal bostadsbebyggelse bedöms ingen annan kommun påverkas.

Medför projektet betydande miljöpåverkan i något annat land inom EU?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Med hänsyn till förslagets inriktning på bostadsbebyggelse bedöms inget annat land påverkas direkt. Indirekta effekter av material- och energikonsumtion medför naturligtvis global påverkan.

Har projektet betydelse för andra planer och programs miljö-påverkan?	Ja	Nej	Risk
		X	

Kommentar: Förslaget bedöms ej påverka andra pågående planer eller planer som bedöms kunna bli aktuella om ÖP genomförs.

Avgränsning av MKB

MKB:n bör belysa projektets samlade påverkan på möjligheterna till en hållbar utveckling. Förslaget konsekvenser bör relateras till de nationella och regionala miljömålen.

Avgränsning

Med hänsyn till behovsbedömningens beskrivna risk för betydande miljöpåverkan, bör en MKB upprättas inom miljöbedömningen. Innehållet i MKB:n ska relatera till risken för betydande miljöpåverkan. Denna relation finns beskriven i behovsbedömningen i denna rapport.

Förslaget utgår från en utpekad intention i kommunens översiktsplan, ÖP 2000 (antagen 2002-02-04 § 2). Inom arbetet med översiktsplanen har bebyggelse på den aktuella platsen redan prövats och Länsstyrelsen har också yttrat sig över ÖP 2000.

Avgränsning av ambitionsnivå

MKB:n ska omfatta och avhandla samtliga frågor som kan antas medföra risk för betydande miljöpåverkan.

Avgränsning av ämnesinnehåll

Då föreslagen plan kan medföra betydande miljöpåverkan ska följande aspekter behandlas i kommande miljökonsekvensbeskrivning:

Frågor kring riksintresset järnvägen, uppföljning av riskreducerande åtgärder associerade med farligt gods, buller från järnväg och vägar, uppföljning av radonsäkert byggande, påverkan på värden för biologisk mångfald samt påverkan på tätortens tillgång till bostadsnära natur. Det är även viktigt att ta upp dagvattnets hantering och dess påverkan på ytvatten.

Frågor där risken för betydande miljöpåverkan bedöms som liten, men som kan följas upp i MKB, är hur förslaget påverkar landskapsbild och utsikt samt trafiksäkerhet.

Vidare bör MKB utvärdera möjligheterna att uppnå det framställda syftet med förslaget, ställt i relation till om lokaliseringen är lämplig. MKB bör bedöma ifall markanvändningen kan anses väl avvägd enligt riktlinjer i PBLs kap 2 och MBs kap 3.

Påverkan på biologisk mångfald

MKB:n ska belysa hur höga naturvärden påverkas. MKB:n ska belysa i vilken omfattning värdefull vegetation, skyddsvärda växt- och djurarter och värdefulla biotoper kan komma att påverkas av förslaget. Påverkan ska bedömas från såväl byggskede som driftsskede. Påverkan på viktiga spridningssamband bör utredas. Möjligheterna att bevara naturvärden, t.ex. genom att spara trädgrupper mellan byggnaderna, ska belysas på lång och kort sikt

Påverkan på värden för naturrekreation

Projektets påverkan på möjligheterna till rekreation i stadsdelen ska belysas. MKB:n bör beakta kommunala intressen och mål.

Påverkan på ytvatten

Med beaktande av miljökvalitetsnormer för Mälarens vattenförekomster, samt sekundärt vattenskyddsområde, bör MKB:n belysa hantering av dagvatten så att riskerna för negativ påverkan kan uteslutas.

Påverkan på landskapsbild

MKB:n bör översiktligt bedöma projektets påverkan landskapsbild, främst vad gäller utsikten över vattnet.

Påverkan på lagskyddade områden

MKB:n ska ta upp förslagets påverkan på riksintresset för järnvägen. MKB bör följa upp hur dagvattenhanteringen utformas för att kunna utesluta negativ påverkan på den ekologiskt särskilt känsliga Mälarstranden och vattenskyddsområde.

Hälsa och säkerhet

MKB:n bör belysa projektets påverkan på trafikflöden och trafiksäkerhet. Projektets möjligheter att klara nationella riktvärden för buller ska klargöras, samt i vilken omfattning villkor för avsteg från riktvärdena kan motiveras. MKB:n ska följa upp hur eventuella bullerreducerande åtgärder efterföljs.

Vad gäller transporter med farligt gods längst Mälarbanan ska MKB:n följa upp de riskreducerande åtgärder rekommenderade i den översiktliga riskanalysen.

MKB:n ska också följa upp huruvida planen föreskriver att bostäder uppförs med radonsäker grund samt hur planen klarar riktlinjer för elektromagnetiska fält alstrade av järnvägsledning.

Hållbar utveckling

MKB:n bör belysa projektets samlade påverkan på möjligheterna till en hållbar utveckling. Förslagets konsekvenser bör relateras till de nationella och regionala miljömålen.

MKB:n bör utreda om projektet har möjligheter att uppnå det aktuella syftet, liksom möjligheterna att bidra till en hållbar tätortsutveckling. MKB bör bedöma ifall markanvändningen kan anses väl avvägd enligt riktlinjer i PBL.

Frågor rörande hantering av naturresurser anses inte behöva behandlas i MKB:n, då de inte bedöms kunna leda till att projektet medför betydande miljöpåverkan i lagens mening. Frågorna är dock viktiga i det avseende att de ingår som viktiga frågor kring förslagets möjligheter att bidra till en hållbar utveckling. Hanteringen av naturresurser kan därför behandlas i samband med en sådan utvärdering i MKB.

Geografisk avgränsning

MKB:n bör i första hand betrakta planområdet med dess omedelbara närhet. I vissa frågor bör dock ett större område betraktas.

För att bedöma konsekvenser för biologisk mångfald, behöver ekologiska samband beaktas, vilka kan inbegripa övriga delen av kommunen.

För att bedöma konsekvenser för rekreation, bör förhållandet till stråk och målpunkter i Kungsängen centrum beaktas.

Frågor kring hållbar utveckling måste betraktas i ett större perspektiv där det bl.a. ingår bedömningar av möjligheter till god kollektivtrafik samt de angränsande stadsdelarnas behov av service, mötesplatser etcetera.

I fråga om hälsa och säkerhet bör främst frågor om trafikbuller och trafiksäkerhet betraktas utanför planområdet.

Avgränsning i tiden

Bedömningarna i MKB bör i första hand ske i förhållande till planens genomförandetid. Bedömning av hållbar utveckling måste ske i ett strategiskt perspektiv med flera generationers framtid för ögonen.

Avgränsning av alternativ

Förslaget ska jämföras med ett nollalternativ. Förslaget bör också kunna motivera lokaliseringen på något sätt som inbegriper ett urval av alternativa platser. Kommunens översiktliga planering ska åberopas.

Bedömningsgrunder

Konsekvensbedömningen ska använda en skala för bedömning av konsekvenser, så att det blir möjligt att uppfatta konsekvensernas betydelse.

Konsekvenser som berör riksintressen, ska bedömas i relation till dessas motiveringar och syften.

Konsekvenserna ska relateras till nationella och regionala miljömål, men bör också relatera till kommunala miljömål.

Referenser

- Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB: Kungsängens Kyrkby 2:1, 2:16, 2:18 m fl Upplands-Bro kommun, Översiktlig riskanalys (2009)
- Klimat och sårbarhetsutredningen, Miljödepartementet, 2007 - Sverige inför klimatförändringarna - hot och möjligheter
- Upplands-Bro kommun: gällande översiktsplan, ÖP 2000, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-04 § 2
- Upplands-Bro kommun: Grönplan, behandlad av kommunfullmäktige 2008-12-18 § 137
- NCC Boende AB, HSB Bostad, Arken SE Arkitekter AB: Illustration och perspektivskisser daterade 2008-08-18
- NCC Boende AB, HSB Bostad, Arken SE Arkitekter AB: Bilaga 1- Beskrivningstext Ringvägens utbyggnad
- ÅF-Infrastruktur AB, ÅF-Ingemansson, 2010, 549013 PM 03 Trafikbullerkartläggning, Ringvägen, Upplands-Bro
- WSP Samhällsplanering, 2010-02-16, Trafikutredning, Upplands-Bro kommun – Exploatering av Ringvägen
- Naturvårdsverket, Handbok med allmänna råd om miljöbedömning av planer och program, (Handbok 2009:1), 2009
- Utdrag från databaser:
www.artportalen.se
www.artdatabanken.se
www.raa.se/cms/fornsok/start.html

Personkontakter

- Emilie Grind, Plan- och exploateringschef, Upplands-Bro kommun
- Ylva Hedin, Plan och exploateringsavdelningen, Upplands-Bro kommun
- Ingemar Jonsson, tekniska avdelningen, Upplands-Bro kommun
- Margareta Sjöberg, Representant för boende på Ringvägen med omnejd